

**Siuntio saa ainutlaatuisen naisaiheisen veistoksen
- Charlotta Lönnqvistin patsaan savimalli tekeillä**

Taiteilija **Iida Nurminen** työstää parhaillaan Charlotta Lönnqvistin patsasta Sjundby traditionsförening rf:n toimeksiannosta. Tärkeä virstanpylväs tulee olemaan lokakuun lopussa, jolloin pronssivalimo tekee savimallista kipsivaloksen. Lopullinen Lönnqvistin pronssipatsas valetaan tämän kipsimallin mukaan.

Veistoksen valmistaminen käynnistyi tämän vuoden vappuna. Teoksen valmistamisen aikataulu on osin avoin. Se etenee rahoituksen varmistumisen tahdissa vaihteittain.

Siuntion yrittäjien myönteinen tuki, laajamittainen talkootyö, hankkeelle tärkeät avustukset ja suorat lahjoitukset ovat mahdollistaneet etenemisen niin, että savimallia viimeistellään parhaillaan Suitian kartanon ateljeetilassa. Taiteellisen työn etenemisen rinnalla tehdään samalla paljon vapaaehtoistyötä veistoshankkeen rahoittamiseksi. Merkittäviä yksittäisiä rahoittajia ovat Siuntion säästöpankkisäätiö ja Siuntion kunta.

Naisia kuvaavat veistokset ovat varsin harvinaisia.

- Patsaiden ja julkisten muistomerkkien tarkoituksena on nostaa esille tapahtumia ja henkilöitä, joilla katsotaan olevan keskeinen merkitys yhteisöllisen identiteetin muodostumisessa, kertoo **Johanna Wassholm**, FT ja dosentti Åbo Akademista.

Veistoksia alettiin pystyttää laajemmin kansallisvaltioiden rakentumisen myötä 1800-luvulla. Kun naiset olivat tuolloin suurelta osin suljettu pois miesvaltaisesta julkisesta tilasta, ei heitä näkynyt tuolloisessa muistomerkkitäiteessä.

Läntisissä demokratioissa monumenttien ja muistomerkkien pystyttäminen on nykyään irtautunut aiemmasta kansallisvaltioajattelusta. Uusia muistomerkkejä pystytetään kuitenkin jatkuvasti – usein aloite tulee ruohonjuuritasolta, kuten Charlotta Lönnqvistin patsashankkeessa. Tavoitteena on nostaa esiin henkilöitä ja tekoja, jotka ovat saaneet vähän tilaa julkisessa taiteessa aiemmin.

- Veistos antaa henkilön tai tapahtuman muistolle näkyvyyttä julkisessa tilassa ja auttaa näin pitämään muistoa elävänä. Myös sana monumentti juontuu latinan sanasta *monere*, muistaa, mikä kuvaa juuri veistoksen funktiota, Wassholm sanoo.

Eri yhdistysten ja yhteisöjen edustajista koostuva työryhmä järjestää Fanjunkarsissa jazzkonsertin patsashankkeen varainkeruun edistämiseksi. Fanjunkarsin kahvila avaa ovensa klo 18.00 perjantaina 11. syyskuuta. Jazz-konsertti alkaa klo 18.30. Lippuja saa ovelta hintaan 25 euroa.

Hanke esitellään yleisölle avoimien ovien päivänä Suitian ateljeessa osoitteessa Suitian koetila Raitti 1, Siuntio. Yleisöllä on tuolloin mahdollisuus nähdä miltä Charlotta Lönnqvistin patsas tulee näyttämään. Ateljee on avoinna lauantaina 19. syyskuuta klo 11–15. Vierailijoilla on myös tuolloin mahdollisuus tavata taiteilija, tutustua teokseen luonnollisessa koossa ja keskustella muutenkin hankkeesta.

Sjundby traditionsförening on yhdessä kunnan kanssa valinnut Charlotta Lönnqvistin muistoa kunnioittavan veistoksen sijoituspaikaksi Fanjunkarsin viereisen puiston, kuntakeskuksen tuloväylän läheisyyden.

Tavoitteena on, että teos pystytetään ja asennetaan paikalleen niin, että se voidaan paljastaa Charlottan päivänä 12. toukokuuta 2028.

Taustaa

Charlotta Lönnqvist oli yksi 1800-luvun riuskimmista ja uutterimmista naispuolisista yrittäjistä Suomessa. Nykyään hänet tunnetaan torpparina ja kirjailija **Aleksis Kiven** mesenaattina. Vuosina 1864–1871 Lönnqvist majoitti kirjailijan kotiinsa Siuntion Fanjunkarsissa. Siellä Kivi kirjoitti tunnetuimman teoksensa *Seitsemän veljestä*, joka on ensimmäinen suomen kielellä julkaistu romaani.

Sjundby traditionsförening rf on perustamisvuodestaan 2013 lähtien tuonut esille Sjundbyn kartanon vaiheisiin liittyvien henkilöiden tarinoita. Yksi näistä keskeisistä henkilöistä on nimenomaan Charlotta Lönnqvist. Hän oli mukana **Adlercreutzin** perheen neljän pojan ja seitsemän tyttären elämässä monin tavoin. Kartanon omistaja oli tuolloin laamanni Carl Henrik Adlercreutz, joka kuoli 1832.

Lönnqvistin perhe oli Sjundbyn kartanon torppareita. Myös Charlotta pysyi torpparina koko elämänsä. Kun hänen isänsä Jonas Lönnqvist kuoli vuonna 1850, Charlotta otti haltuunsa Fanjunkarsin torpan. Vuoteen 1864 asti naimattomat naiset luokiteltiin holhouksen alaisiksi silloisessa Suomen suuriruhtinaskunnassa. Siuntion käräjillä todettiin samana vuonna, ettei Charlotta Lönnqvist tarvinnut enää miespuolista holhoojaa lakimuutoksen vuoksi. Hän oli tuolloin 49-vuotias ja yrittäjä.

Charlotta Lönnqvistin erikoisalaa olivat muun muassa häät ja morsiusarkut, ristiäiset, hautajaiset ja nimipäiväjuhlat. Hänellä oli usein muutama piika oppilaana Fanjunkarsissa, mutta myös varakkaiden perheiden työt saivat hänen luonaan koulutusta taloudenpidossa.

Lönnqvist piti luonaan huolta sekä lapsista että vanhuksista ja hänellä oli ainakin kaksi kasvattitytärtä: **Hilda Lindfors** ja **Thilda Olin**. Charlotta Lönnqvist osallistui myös hyväntekeväisyystapahtumiin pitoemäntänä. Siuntiossa hänet tunnetaan myös aktiivisena sudenpyytäjänä. Hän käytti sudenkuoppaa ja puki ankoille villasukat, kun niitä käytettiin elävinä syötteinä kuopassa.

Taiteilija **Iida Nurminen** kuvaa ideaa Charlotta Lönnqvistin patsasta varten näin: *”Tässä muistomerkissä haluan pitää Charlottan kävijän katsekorkeudella ja antaa hänen istahtaa alas (ansaitusti). Pitkän elämänsä aikana hän ehti pyytää susia, auttaa ihmisiä, hoitaa Fanjunkarsin tilaa, ansaita elantonsa ja toimia mesenaattina – on hänen vuoronsa nyt istua ja tulla hoivatuksi.”*

Lisätietoja

Ingrid Svanfeldt

Sjundby traditionsförening, puheenjohtaja

www.sjundby.fi

ingrid.svanfeldt@svanfield.fi

puh. 040 587 2797

Maria Lindén

Charlotta Lönnqvistin patsashankkeen projektivastaava

www.charlottalonnqvist.fi

marialindenfi@hotmail.com

puh. 040 822 9187

Iida Nurminen

Taiteilija, lavastaja

puh. 050 544 1879

iida@ekeberga.net

Kuva: Charlotta Lönnqvist -patsaan savimalli viimeistellään syksyn 2026 aikana. Se on yleisön nähtävänä Suitian ateljeessa 19.9. Kuvassa patsas on peitetty, jotta savi ei kuivuisi.

Kuvalähde: Charlotta Lönnqvist patsashanke